

Η πραγματική συζήτηση για το Brexit – που δεν έγινε

Του Γιάννη Νικολόπουλου

Η εργατική Βρετανία, είτε βγει από την ΕΕ είτε όχι, απλά «πεινάει μέχρι θανάτου»

Η Ευρώπη ζει στον αστερισμό του Μπρέξιτ. Ή τουλάχιστον στην παρωδία αυτής της κορυφαίας πολιτικής διεργασίας για το μέλλον της ΕΕ και της Βρετανίας, η οποία διάγει μέρες πλήρους συστημικής αβεβαιότητας. Για μια ακόμη φορά αποδεικνύεται η βαθιά σήψη και η παρακμή ενός ολόκληρου αστικού συστήματος, το οποίο αδυνατεί να βγει από τα αδιέξοδα, που το ίδιο προκάλεσε – και όχι, μια αποχώρηση από την ΕΕ δεν αποτελεί *a priori* αδιέξοδη διαδικασία.

Και αυτό γιατί, πολύ απλά, το σύνολο του βρετανικού αστισμού, είτε συντηρητικού είτε εργατικού είτε φιλελεύθερου, προσπαθεί να ισορροπήσει σε τεντωμένο σκοινί: Να κρατήσει και την πίτα (της οικονομίας) ολόκληρη και τον σκύλο (του βρετανικού κεφαλαίου, με οικονομικές σχέσεις και γέφυρες στις Βρυξέλλες) χορτάτο, στέλνοντας το βαρύ λογαριασμό των διαρθρωτικών προσαρμογών στη βρετανική εργατική τάξη – συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, Ευρωπαίων, τρίτων χωρών ή των χωρίς χαρτιά.

Έχουν αφιερωθεί σελίδες επί σελίδων και άρθρα επί άρθρων για το Μπρέξιτ, τις διαδοχικές ήττες της Μέι, την κοινοβουλευτική αναταραχή και τις αρνητικές ψηφοφορίες καταψήφησης της συμφωνίας Μπαρνιέ, το οιονεί κοινοβουλευτικό πραξικόπημα κόντρα στην κυβέρνηση των Συντηρητικών, μόλις το Κοινοβούλιο πήρε στα χέρια του τα ηνία της διαδικασίας, το παρασκήνιο και τις διαβουλεύσεις με την Κομισιόν, τις νέες διορίες και τις παρατάσεις της βρετανικής εξόδου, που εναγωνίως επιζητεί η Μέι

προκειμένου να διασώσει το πρωθυπουργικό τομάρι της και την επιβίωση των Συντηρητικών στην εξουσία.

Όμως η πραγματική συζήτηση που όφειλε και η ριζοσπαστική και αντικαπιταλιστική Αριστερά να κάνει, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για το Μπρέξιτ βρίσκεται στο γράμμα και το πνεύμα της συμφωνίας και των συνεπειών της για την εργατική τάξη εν προκειμένω της Βρετανίας και συνολικά της Ευρώπης.

Και από αυτήν την ταξική σκοπιά, η συμφωνία Μπαρνιέ, η οποία στην πραγματικότητα δίνει ήδη μια πενταετή περίοδο «χάριτος» και αποτελεί στην ουσία «σύμφωνο διάστασης» της Βρετανίας με την ΕΕ έως το 2024, είναι μια πάρα πολύ κακή συμφωνία.

Στις 585 σελίδες της λεγόμενης τεχνικής συμφωνίας που επικυρώθηκε το περασμένο φθινόπωρο και με την πολιτική συμφωνία των «27», επαναλαμβάνεται αυτούσιο και χωρίς παραλείψεις ή σκιές ολόκληρο το νεοφιλελεύθερο, αντεργατικό και αντικοινωνικό νομοθετικό οικοδόμημα της ΕΕ, το οποίο θα συνεχίσει να δρα ως οιονεί «υπερσύνταγμα» στη Βρετανία, από την πρώτη μέρα υπερψήφισης της συμφωνίας, όποτε και αν έρθει αυτή. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν το Μπρέξιτ αναβληθεί, ανασταλεί ή ενδεχομένως ανατραπεί με ένα νέο δημοψήφισμα, ο αντεργατικός και ταξικά αιματηρός λογαριασμός δεν θα αλλάξει, καθώς οι αυτοεκπληρούμενες προφητείες και προβλέψεις της συμφωνίας για την ύφεση, στην οποία θα περιέλθει η βρετανική οικονομία της μεταβατικής περιόδου («καλύτερο» σενάριο, -4% – «χειρότερο», -8%), με άλλα λόγια την περίοδο δημιουργικής καταστροφής του βρετανικού καπιταλισμού, προσδιορίζουν εκείνους που θα πληρώσουν το μάρμαρο των αναταράξεων και της καθίζησης – είναι οι Βρετανοί και οι μετανάστες εργάτες. Και ως θυμηθούμε σε αυτό το σημείο τη φρικαλέα διάταξη, που επικύρωσε και η πολιτική συμφωνία των «27» για την **ίδρυση ειδικών οικονομικών ζωνών εγκατάστασης «φυσικών προσώπων» που μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια** είτε θα εκπέσουν από κάποιο καθεστώς απασχόλησης μεταναστών στο βρετανικό έδαφος είτε θα αναζητήσουν εργασία στη Βρετανία για πρώτη φορά, μια «νεκρή ζώνη» εργατικών δικαιωμάτων και υποαπασχόλησης για δεκάδες

χιλιάδες μετανάστες, είτε ευρωπαϊκών είτε τρίτων χωρών.

Και όμως, η πραγματική συζήτηση για το ταξικά άγριο Μπρέξιτ χάθηκε και ενταφιάστηκε μπροστά στα κοινοβουλευτικά σόου στη Βουλή των Κοινοτήτων, τους διαξιφισμούς ανάμεσα στους Συντηρητικούς και τους Εργατικούς για την επόμενη μέρα πιθανής συνεργασίας τους στην κυβέρνηση, τις άγονες διαπραγματεύσεις και τα πήγαινε-έλα της Μέι στις Βρυξέλλες και το Βερολίνο, το κατά πόσο θα είναι... φρέσκα(!) τα λουλούδια που εισάγονται από τη Γαλλία και την Ολλανδία έπειτα από την καθιέρωση τελωνειακών ελέγχων και δασμών ή τη διελκυστίνδα που άνοιξε στο θέμα της Βόρειας Ιρλανδίας.

Ειδικά στο τελευταίο ζήτημα και παρά το ιστορικό φορτίο και το έντονο παρασκήνιο για μια ακραία, αγγλική «ρεβάνς» στις συμφωνίες της Μεγάλης Παρασκευής, η αλήθεια είναι πως ελάχιστα απασχολεί και ενδιαφέρει το αγγλικό ή το ιρλανδικό πολιτικό κατεστημένο η ομόνοια και η ειρήνευση ανάμεσα στις κοινότητες των καθολικών και των αγγλικανών προτεσταντών. Η ελευθερία του εμπορίου και το πόσοι τελωνειακοί έλεγχοι θα επιβληθούν και σε ποια προϊόντα τούς προβληματίζουν στην κατά τα άλλα υποκριτική συζήτηση για το μέλλον της Βόρειας Ιρλανδίας και την καθιέρωση «σκληρών» συνόρων ή ενός μπακ-στοπ στη νήσο Μαν.

Στο ίδιο πνεύμα εντάσσεται και η αναζωπύρωση της συζήτησης για ένα νέο δημοψήφισμα με αντικείμενο την ανεξαρτησία της Σκωτίας και την παραμονή της στην ΕΕ – τα κίνητρα και τα ελατήρια αφορούν την αστική τάξη της Σκωτίας που επιζητεί να περιχαρακώσει το δικό της όσο το δυνατό μεγαλύτερο μερίδιο από τη πίτα της βρετανικής οικονομίας – η οποία θα μπει, αυτοεκπληρούμενα, σε υφειακή τροχιά.

«Η Βρετανία που πεινάει»

Και από την άλλη, όπως περιγράφει ο δημοσιογράφος Ντόουν Φόστερ σε πρόσφατο αφιέρωμά του στο περιοδικό Tribune,

«υπάρχει η Βρετανία που στην κυριολεξία πεινάει, πέρα από κάθε φαντασία».

Μόνο πέρυσι οι διάφορες τράπεζες τροφίμων που εξαπλώνονται ειδικά στην Αγγλία σαν τα μανιτάρια, διέθεσαν 1.332.952 πακέτα της λεγόμενης τριήμερης επισιτιστικής βοήθειας, δηλαδή τα τρόφιμα, τα ζυμαρικά, το γάλα, το ψωμί που έχει ανάγκη μια κατά κανόνα τετραμελής οικογένεια για να τραφεί μέσα σε τρεις μέρες. **Με άλλα λόγια περίπου 5.500.000 κυρίως Άγγλοι, το 10% του πληθυσμού της Αγγλίας, καταφεύγει σε τράπεζες τροφίμων για να μπορέσει να επιζήσει.** Το Τράστελ Τραστ, το μεγαλύτερο δίκτυο τραπεζών τροφίμων, τονίζει πως μέσα στο 2018 ζήτησαν επισιτιστική βοήθεια, για πρώτη φορά, 664.358 Άγγλοι και μετανάστες, κυρίως νέοι υποαπασχολούμενοι, μονογονεϊκές οικογένειες, συνταξιούχοι και ανάπηροι βετεράνοι των πολέμων στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, μια αύξηση της τάξης του 13% μέσα σε δύο χρόνια, όλοι απόκληροι και αποκλεισμένοι του συστήματος κοινωνικής ανασφάλειας και του ανύπαρκτου κράτους πρόνοιας. «Οι αριθμοί θα ανέβουν», συνεχίζει ο δημοσιογράφος, «γιατί πολύ απλά ένα μεγάλο κομμάτι της Βρετανίας πεινάει-και πεινάει μέχρι θανάτου», υπενθυμίζοντας πως **οι πρώτοι θάνατοι από πείνα στη σύγχρονη Αγγλία** είχαν καταγραφεί το καλοκαίρι του 2013 και αφορούσαν παλαίμαχους στρατιώτες και συνταξιούχους.

Πιθανότατα, οι Μαρίες Αντουανέτες του βρετανικού Κοινοβουλίου που διχάζεται «θεαματικά» για τους όρους, την προθεσμία και το περιεχόμενο του Μπρέξιτ, θα κουνούσαν το κεφάλι τους και απλά θα αναρωτιούνταν: «Αν δεν έχουν ψωμί, γιατί δεν τρώνε φρέσκα λουλούδια από τη Γαλλία και την Ολλανδία»;

Και αυτή είναι η πραγματική συζήτηση για τη Βρετανία του Μπρέξιτ: μια ταξική συζήτηση εξαθλίωσης, εκμετάλλευσης, αποκλεισμών, πείνας και δυστυχίας, η οποία δεν έχει ακόμη γίνει.